

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра французької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

08, 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжкультурна комунікація

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійна програма: Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжкультурна комунікація». – Одеса: ОНУ, 2022. – 14 с.

Розробник:

Весна Т.В., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від “ 28 ” 08 2023 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) М Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Погоджено із гарантом ОПІ Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

_____ –
(підпис) М Маріанна КНЯЗЯН

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2023 р.

Голова НМК _____
(підпис) Е Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання (денна)	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні з основними теоретичними і практичними здобутками вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі міжкультурної комунікації, встановленні параметрів спілкування, його особливостей і чинників оптимізації, що сприятиме усуненню комунікативних бар'єрів та формуванню у здобувачів освіти власної стратегії ефективної міжмовної, міжкультурної взаємодії.

Завдання навчальної дисципліни: розширити та систематизувати набуті компетенції про соціально-психологічні, антропологічні, етнокультурні та лінгвістичні механізми комунікації, специфіку міжкультурної комунікації та розвинути уміння і навички коректного міжмовного спілкування, які будуть удосконалені у подальшій професійній діяльності філолога, перекладача, викладача іноземних мов, фахового комуніканта у сфері міжкультурної комунікації.

Новітні уявлення про теорію і практику міжкультурної комунікації, які надає спецкурс, поглиблюють розуміння специфіки комунікативних процесів у сучасному багатовимірному інформаційному просторі та уміння використовувати релевантні засоби спілкування в різних сферах професійної та особистісної діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальних (ЗК):

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальних (СК):

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК09. Здатність до аналізу прагматичних аспектів перекладу, основних моделей, типів перекладу, видів перекладацьких відповідників, перекладацьких трансформацій, основних прийомів перекладу, вияву адекватності перекладу і рівнів перекладацької еквівалентності.

Програмні результати навчання (ПР):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПР 02. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 18. Здійснювати доперекладацький аналіз тексту для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата, проводити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз різножанрових текстів (оригіналів і перекладів), вільно володіти навичками з основних видів перекладу, всіх жанрово-стильових різновидів текстів, в тому числі на основі сучасних комп'ютерних технологій; здатність виконувати правильний письмовий переклад

різностильових та різножанрових текстів, здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні поняття, концепції, теорії міжкультурної комунікації;
- актуальні тенденції розвитку і проблемні питання наукової галузі;
- комунікативні властивості вербальної і невербальної поведінки в різних ситуаціях і сферах міжмовного спілкування;
- лінгво-когнітивні, соціокультурні відмінності мов, що контактують в процесі інтеркультурної взаємодії, а також етнокультурну специфіку представлення інформації, особливо в аспекті сприйняття культурних цінностей, для здійснення професійного перекладу;
- методику формування ефективних лінгвокомунікативних стратегій подолання мовних, міжкультурних бар'єрів, запобігання комунікативному збою, досягнення адекватної взаємодії і порозуміння представників різних культур;

вміти:

- оперувати понятійно-категоріальним апаратом міжкультурної комунікації в науково-практичній діяльності;
- системно аналізувати сучасні досягнення теорії і практики міжкультурної комунікації, в Україні зокрема;
- застосовувати релевантні вербальні та невербальні комунікативні засоби відповідно до ситуації міжкультурного спілкування;
- здійснювати адекватний переклад текстів, що містять культурно марковану інформацію;
- аналізувати і прогнозувати міжкультурну взаємодію, використовуючи сформовані навички етикетного спілкування іноземною мовою для особистісного і професійного розвитку.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи теорії міжкультурної комунікації.

Тема № 1. Визначення міжкультурної комунікації, основні категорії, характерні особливості, міждисциплінарні зв'язки та практичні орієнтири. Становлення наукової парадигми. Значення міжкультурної комунікації у сучасному глобалізованому світі.

Тема № 2. Культура, її роль в процесі комунікації, типологія культур (класифікації Е. Холла, Г. Хофстеде, Р. Льюїса). Культурна ідентичність, інкультурація, акультурація, асиміляція, сепарація, сегрегація, маргіналізація, інтеграція. Теорія ввічливості.

Тема № 3. Моделі комунікації Гарольда Д. Лассвела, Клода Шеннона, Уоррена Уівера, Романа Якобсона, Делона Хаймса. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація, її ефективність. Адаптація комунікативної поведінки. Теорія комунікативного пристосування.

Тема № 4. Лінгвістична прагматика, принцип кооперації П. Грайса, теорія мовленнєвих актів Дж. Остіна. Максими кількості, якості, релевантності, ясності і стилістичні фігури у міжкультурній комунікації. Експліцитність, імпліцитність інформації. Типологія мовленнєвих актів Дж. Серля. Перформативна гіпотеза Дж. Росса.

Змістовий модуль 2. Вербальні, невербальні аспекти міжкультурної комунікації.

Тема № 5. Специфіка лінгвістичних та паралінгвістичних засобів міжкультурної комунікації. Комунікативна поведінка етнокультур. Мовленнєвий етикет, мовні табу. Стандартні мовні конструкції і кліше (вітання, прощання, вибачення, подяка та ін.), формули ввічливості в міжкультурній комунікації.

Тема № 6. Невербальна семіотика міжкультурної комунікації. Проксеміка і такесика. Національні особливості поняття простору і часу. Зони простору Е. Холла.

Тема № 7. Кінесика. Типологія конвенціональних жестів, культурна обумовленість погляду, міміки. Універсальні і специфічні жестові вираження емоцій. Омонімія жестів як форма комунікативних перешкод і непорозумінь.

Тема № 8. Етнокультурні стереотипи, прецедентні феномени і забобони у міжкультурній комунікації. Роль ЗМІ у формуванні стереотипів. Культурний шок, мовні і психологічні бар'єри та їх подолання.

Змістовий модуль 3. Практичний напрямок міжкультурної комунікації.

Тема № 9. Міжкультурна комунікація в освітньому процесі. Мультикультурність, методичні, педагогічні проблеми викладання. Формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови.

Тема № 10. Міжкультурна комунікація і переклад текстів різних жанрів і стилів. Національна символіка, гумор, фольклор у перекладі. Вплив медіа-ресурсів на міжкультурну комунікацію.

Тема № 11. Ділове міжкультурне спілкування. Кроскультурні дослідження, тренінги, менеджмент. Сучасний лінгвістичний, гастрономічний, зелений туризм. Професія гід-перекладача. Міжкультурна комунікація в рекламному дискурсі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Всього	у тому числі			Всього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основи теорії міжкультурної комунікації.								
Тема №1. Визначення міжкультурної комунікації, основні категорії, характерні особливості, міждисциплінарні зв'язки та практичні орієнтири. Становлення наукової парадигми. Значення міжкультурної комунікації у сучасному глобалізованому світі.	4	2		2	7	1		6
Тема №2. Культура, її роль в процесі комунікації, типологія культур (класифікації Е. Холла, Г. Хофстеде, Р. Льюїса). Культурна ідентичність, інкультурація, акультурація, асиміляція, сепарація, сегрегація, маргіналізація, інтеграція. Теорія ввічливості.	4	2		2	7	1		6
Тема №3. Моделі комунікації Гарольда Д. Лассвела, Клода Шеннона, Уоррена Уївера, Романа Якобсона, Делона Хаймса. Вербальна, невербальна, паравербальна комунікація, її ефективність. Адаптація комунікативної поведінки. Теорія комунікативного пристосування.	4	2		2	8			8
Тема №4. Лінгвістична прагматика, принцип кооперації П. Грайса, теорія мовленнєвих актів Дж. Остіна. Максими кількості, якості, релевантності, ясності і стилістичні фігури у міжкультурній комунікації. Експліцитність, імпліцитність інформації. Типологія мовленнєвих актів Дж. Серля. Перформативна гіпотеза Дж. Росса.	4	2		2	8			8
Разом за змістовим модулем 1	16	8		8	30	2		28
Змістовий модуль 2. Вербальні, невербальні аспекти міжкультурної комунікації.								
Тема №5. Специфіка лінгвістичних та паралінгвістичних засобів міжкультурної комунікації. Комунікативна поведінка етнокультур. Мовленнєвий етикет, мовні табу. Стандартні мовні конструкції і кліше (вітання, прощання, вибачення, подяка та ін.), формули ввічливості в міжкультурній комунікації.	10	2	2	6	9	1		8
Тема №6. Невербальна семіотика міжкультурної комунікації. Проксеміка і такесика. Національні особливості поняття простору і часу. Зони простору Е. Холла.	10	2	2	6	7	1		6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема №7. Кінесика. Типологія конвенціональних жестів, обумовленість погляду, міміки. Універсальні і специфічні жестові вираження емоцій. Омонімія жестів як форма комунікативних перешкод і непорозумінь.	10	2	2	6	8	1	1	6
Тема №8. Етнокультурні стереотипи, прецедентні феномени і забобони у міжкультурній комунікації. Роль ЗМІ у формуванні стереотипів. Культурний шок, мовні і психологічні бар'єри та їх подолання.	12	2	2	8	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 2	42	8	8	26	34	4	2	28
Змістовий модуль 3. Практичний напрямок міжкультурної комунікації.								
Тема № 9. Міжкультурна комунікація в освітньому процесі. Мультикультурність, методичні, педагогічні проблеми викладання. Формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови.	10		2	8	8	1	1	6
Тема №10. Міжкультурна комунікація і переклад текстів різних жанрів і стилів. Національна символіка, гумор, фольклор у перекладі. Вплив медіа-ресурсів на міжкультурну комунікацію.	10		2	8	8	1	1	6
Тема № 11. Ділове міжкультурне спілкування. Кроскультурні дослідження, тренінги, менеджмент. Сучасний лінгвістичний, гастрономічний, зелений туризм. Професія гіда-перекладача. Міжкультурна комунікація в рекламному дискурсі.	12		2	10	8			8
Разом за змістовим модулем 3	32		6	26	26	4	2	20
Усього годин	90	16	14	60	90	10	4	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (очна форма/заочна форма)
1	Значення міжкультурної комунікації в контексті сучасності. Основні аспекти взаємодії культур (когнітивний та лінгвокультурологічний підходи). Культурний шок: перебіг і наслідки (Тема №8).	2/1
2	Засоби ефективної міжкультурної комунікації. Стандартні етикетні ситуації та правила поведінки при міжкультурному спілкуванні. Мовленнєві табу (Тема №5).	2/-
3	Лінгвістичні, паралінгвістичні засоби спілкування. Міжкультурна комунікація у ЗМІ, мережі інтернет. Проблема стереотипів (Тема №5, 8).	2/-
4	Поняття простору та часу у міжкультурній комунікації (Тема №6).	2/-
5	Невербальна семіотика міжкультурної комунікації. Мова жестів (Тема № 7).	2/1
6	Міжкультурна комунікація в менеджменті та бізнесі, рекламному дискурсі (Тема № 11).	2/-
7	Міжкультурна комунікація і переклад. Міжкультурний підхід у викладанні іноземних мов (Тема №9, 10).	2/2
	Разом	14/4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

Підготовка до практичних занять і самостійне опрацювання тем.

№ з/п	Назва теми / Види завдань	Кількість годин (очна форма/заочна форма)
1	Тема №1. Визначення міжкультурної комунікації, основні категорії, характерні особливості, міждисциплінарні зв'язки та практичні орієнтири. Становлення наукової парадигми. Значення міжкультурної комунікації у сучасному глобалізованому світі. / Опрацювати термінологічний корпус міжкультурної комунікації за матеріалами «Словника термінів міжкультурної комунікації» Ф.С. Бацевича (Київ, 2007, 205 с.)	2/6
2	Тема №2. Культура, її роль в процесі комунікації, типологія культур (класифікації Е. Холла, Г. Хофстеде, Р. Льюїса). Культурна ідентичність, інкультурація, акультурація, асиміляція, сепарація, сегрегація, маргіналізація, інтеграція. Теорія ввічливості. / Idem	2/6
3	Тема №3. Моделі комунікації Гарольда Д. Лассвела, Клода Шеннона, Уоррена Уівера, Романа Якобсона, Делона Хаймса. Вербальна, невербальна, паравербальна	2/6

	комунікація, її ефективність. Адаптація комунікативної поведінки. Теорія комунікативного пристосування. / Занотувати схеми основних моделей комунікації: К. Бюлера, В. Вівера і К. Шенона, У. Еко, Р. Якобсона, Ю. Лотмана, Е. Атаяна, І. Сусова, І. Шевченко, О. Селіванової (Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: підручник. – Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. – С. 160-177.)	
4	Тема №4. Лінгвістична прагматика, принцип кооперації П. Грайса, теорія мовленнєвих актів Дж. Остіна. Максими кількості, якості, релевантності, ясності і стилістичні фігури у міжкультурній комунікації. Експліцитність, імпліцитність інформації. Типологія мовленнєвих актів Дж. Серля. Перформативна гіпотеза Дж. Росса.	2/6
5	Тема №5. Специфіка лінгвістичних та паралінгвістичних засобів міжкультурної комунікації. Комунікативна поведінка етнокультур. Мовленнєвий етикет, мовні табу. Стандартні мовні конструкції і кліше (вітання, прощання, вибачення, подяка та ін.), формули ввічливості в міжкультурній комунікації. / Ознайомитися зі збіркою нарисів закордонних кореспондентів газети <i>Le Monde</i> «Le tour du Monde de la politesse» (Paris, 2012, 133 p.). Проаналізувати один із розділів щодо лінгвокультурних особливостей спілкування в різних країнах світу (р.15-120), порівнявши з французьким <i>Savoir-vivre</i> (р.123-133)	4/6
6	Тема №6. Невербальна семіотика міжкультурної комунікації. Проксеміка і такесика. Національні особливості поняття простору і часу. Зони простору Е. Холла. / <i>Idem</i>	4/4
7	Тема №7. Кінесика. Типологія конвенціональних жестів, культурна обумовленість погляду, міміки. Універсальні і специфічні жестові вираження емоцій. Омонімія жестів як форма комунікативних перешкод і непорозумінь. / <i>Idem</i>	4/6
8	Тема №8. Етнокультурні стереотипи, прецедентні феномени і забобони у міжкультурній комунікації. Роль ЗМІ у формуванні стереотипів. Культурний шок, мовні і психологічні бар'єри та їх подолання. / Визначити культурно-історичне підґрунтя забобонів за матеріалами газети <i>Le Figaro</i> («Chat noir», «chiffre 13»... Ces superstitions qui nous font toujours frémir Par Alice Develey https://www.lefigaro.fr/langue-francaise/actu-des-mots/2017/02/13/37002-20170213ARTFIG00232-chat-noir-chiffre-13-ces-superstitions-qui-nous-font-toujours-fremir.php?utm_source=app&utm_medium=sms&utm_campaign=fr.playsoft.lefigarov3)	6/6
9	Тема № 9. Міжкультурна комунікація в освітньому процесі. Мультикультурність, методичні, педагогічні проблеми викладання. Формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови. / Підготувати « <i>dossier de presse</i> » (<i>Le FDLM</i> та ін. видання) на тему «L'Interculturel: l'enseignement et la traduction»	6/6
10	Тема №10. Міжкультурна комунікація і переклад текстів різних жанрів і стилів. Національна символіка, гумор, фольклор у перекладі. Вплив медіа-ресурсів на міжкультурну комунікацію. / <i>Idem</i>	6/4
11	Тема №11. Ділове міжкультурне спілкування. Кроскультурні дослідження, тренінги, менеджмент. Сучасний лінгвістичний, гастрономічний, зелений туризм. Професія гіда-перекладача. Міжкультурна комунікація в рекламному дискурсі. / Підготувати « <i>dossier de presse</i> » на тему: «L'Interculturel dans les affaires».	8/6
12	Представити індивідуальний науково-практичний дослідницький проєкт-презентацію за проблематикою спецкурсу «Міжкультурна комунікація» (Теми 1-11).	14/14
	Разом	60/76

9. Методи навчання

Словесні: лекція, дискусія, обговорення проблемних питань

Наочні: мультимедійні презентації

Практичні: завдання для самостійної роботи

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування під час лекційних занять, виступ з повідомленням на практичних заняттях, тестування, презентація власного проекту.

Підсумковий контроль – залік

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст

		зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Теорія і практика міжкультурної комунікації: об'єкт, предмет, завдання.
2. Історія становлення теорії та практики міжкультурної комунікації як наукової галузі.
3. Культура як система цінностей, вірувань, традицій, норм поведінки і життєдіяльності певного суспільства/ спільноти.
4. Основні аспекти взаємодії культур (когнітивний та лінгвокультурологічний підходи).
5. Класичні моделі комунікації, їх компоненти.
6. Засоби ефективної міжкультурної комунікації.
7. Міжкультурна й етнокультурна компетенція, їх складники.
8. Принципи етноцентризму та культурного релятивізму в теорії міжкультурної комунікації.
9. Проблеми інкультурації та акультурації.
10. Культурний шок та адаптація до інокультурного середовища. Перебіг і наслідки.
11. Прикладний характер міжкультурної комунікації, кроскультурні тренінги.
12. Невербальні аспекти (проксемика, дистантні зони, такесика).
13. Кінесика (жести, міміка, пози, мова тіла).
14. Культурна обумовленість ділового спілкування.
15. Категорії простору та часу в контексті міжкультурної комунікації.
16. Уміння аналізувати, інтерпретувати кінетичні елементи іншої культури у професії викладача іноземних мов, перекладача, професійного комуніканта.
17. Культурні стереотипи, їх функція.
18. Етноніми та етнофобізми.
19. Прецедентні феномени в міжкультурній комунікації.
20. Забобони як елемент етнокультури в міжкультурній комунікації.
21. Міжкультурна комунікація і переклад.
22. Міжкультурна комунікація і медіа-дискурс.
23. Національно-культурна символіка та етнічні міфи.
24. Невербальні антиетикетні знаки. Комунікативний збій.
25. Мовленнєвий етикет в міжкультурному спілкуванні, паралінгвістика.
26. Стандартні етикетні ситуації. Фатичне спілкування.
27. Створення позитивного комунікативного іміджу. Мовленнєві табу.
28. Усталені правила поведінки під час комунікації з носіями різних культур.
29. Педагогічні та перекладознавчі проблеми в міжкультурній комунікації.
30. Лінгвокультурні елементи у французьких підручниках FLE.
31. Лінгвокультурні особливості спілкування в різних країнах світу.
32. Лінгвокультурні особливості французького *Savoir-vivre*.
33. Культурні особливості туристичної галузі. Професія гіда-перекладача.
34. Особливості міжкультурної комунікації у соціальних мережах.
35. Основні стереотипи французького національного характеру.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Презентація індивідуального проєкту за проблематикою курсу оцінюється у 100 балів максимально. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне балів за поточний контроль та презентацію індивідуального проєкту. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль											Індивідуальний проєкт	Загальна оцінка
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжкультурна комунікація» / Розробник: Весна Т.В. Одеса: ОНУ, 2022. – 14 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Міжкультурна комунікація».

14. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с. (Словники України). *Бібліотека кафедри французької філології*
2. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 146 с. URL : <https://studfile.net/preview/9008838/>

3. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: підручник. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с. *Бібліотека кафедри французької філології*
4. Le tour du Monde de la politesse. Préface de Didier Pourquery. Paris: Denoël/Le Monde, 2012. 135 p. *Бібліотека кафедри французької філології*

Додаткова

1. Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : тези III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав, 16 березня 2020 року) / Гол. ред. К. І. Мізін. Переяслав: Вид-во ДВНЗ «Переяслав-Хмельницького держ. пед. ун-ту імені Григорія Сковороди, 2020. 230 с. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=26234.pdf>
2. Радевич-Винницький Я.К. Етикет і культура спілкування: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 291 с. *Бібліотека кафедри французької філології*
3. Bo Shan. La communication interculturelle : ses fondements, les obstacles à son développement. URL: <https://journals.openedition.org/communicationorganisation/2928>
4. Bouchard C., Bourassa-Dansereau C., Le Gallo S. Communication interculturelle et internationale : contributions à un champ d'études et de recherches en mouvance. URL: <https://journals.openedition.org/communiquer/3929?lang=en>
5. Stoiciu G. L'émergence du domaine d'étude de la communication interculturelle. 2008. 2 (n° 51). P. 33-40. URL: <https://www.cairn.info/revue-hermes-la-revue-2008-2-page-33.htm>
6. Warren Th. L. Cross-cultural Communication: Perspectives in Theory and Practice. London : Routledge, 2017. 142 p. URL: <https://books.google.ro/books?id=rDRBDgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>

15. Електронні інформаційні ресурси

1. CAFI Vidéo Le choc culturel et les défis de l'intégration. Témoignages, conseils de nouveaux arrivants au Nouveau-Brunswick et de professionnels de l'immigration. URL: <http://youtu.be/Z1aMrmUIBFE>
2. «Chat noir», «chiffre 13»... Ces superstitions qui nous font toujours frémir Par Alice Develey. URL: https://www.lefigaro.fr/langue-francaise/actu-des-mots/2017/02/13/37002-20170213ARTFIG00232-chat-noir-chiffre-13-ces-superstitions-qui-nous-font-toujours-fremir.php?utm_source=app&utm_medium=sms&utm_campaign=fr.playsoft.lefigarov3
3. Le langage corporel et la communication non verbale/Christian Martineau. TEDxHECMontréal. URL : <http://youtu.be/Fe-sjQ9E1fE>
4. TV5 Monde. URL : <https://apprendre.tv5monde.com/fr>